

Felvételi alapozás

Alapozni sok mindent lehet. Épületet, véleményt, sőt megalapozhatjuk jövőnk, életünk. Alább közlök riportjainkban is a jövőndő megalapozásáról — a felvételi előkészítéséről esik szó. A hagyományossá váló FEB-táborokat az idén nyáron is megrendezték a szegedi felsőoktatási intézmények. A József Attila Tudományegyetem Természettudományi Kara július 6—18. között látta vendégül a leendő felvételizőket. A hőmezővársárhelyi Szántó Kovács János Kollégiumban elszállásolt hatvanöt résztvevő a felvételi tárgyakból — matematikából, fizikából, biológiából, kémiából és földrajzból — kapott előzetes tájékoztatást. Az előadások és szemináriumok kívül a tábor lakói kirándulásokon vettek részt, valamint sport és szellemi vetélkedőkön is ösztémérhették tudásukat.

A Juhász Gyula Tanárképző Főiskola a szokásosnál kicsit később, augusztus 21—31. között rendezte meg előkészítő táborát. A levelezés útján kiválasztott mintegy hetven középiskolást a főiskola szállásolt el kollégiumaiban. Az előkészítő tábor vezetője és irányítója dr. Nagy Pál, tanársegítő főiskolai tanár és Bokányi Dezsőné, táborvezető volt. A foglalkozásokat matematikából és a kiegészítő szakokból, illetve orosz nyelvből és a hozzá kapcsolódó szakpárokból hirdették meg. A munka mellett természetesen a szórakozásra is gondoltak a tábor szervezői. A VII. beszámoló, városnézés, tárlátogatásom kívül a táborlakók megismerkedhettek a főiskola KISZ-szervezet felépítésével, működési mechanizmusával. A JATE Bölcsészkarának és a SZOTE FEB-táborának előadásán kicsit tovább időztünk, s ennek eredménye e két riport:

Sokan nem gondolták meg jól

Délután fél öt. A jogi kar kihalt folyosóján sétálgatva hirtelen szembe találkozunk két sráccal. A fiatalabbik kicsit idegenül tekintget, az idősebb fiú viszont szinte a gondolatainkban olvas, hisz már mondja is:

— Elhoztam már az öcskőst, hadd nézzem itt szét! Most felvételizik a jogra, gondoltam nem árt, ha minél korábban megismeri leendő iskoláját. Nem igaz?

Jóindulatúan mosolygunk a bátyó önbizalommal telt szavain, majd az öcskőshöz fordulunk:

— Hogy tetszik itt?
Halk bizonytalan hűmmögés érkezik válasz helyett. Igaz, nyugtázzuk, nem is várhatunk egyelőre többet.

Izgulós szülők

A nagytermekben éppen felvételi dolgozataik felett izzadnak a jelentkezők. Emitt, a tanszékek előtti hosszú folyosón szépen öltözött vizsgázók várják oktatójuk hívó szavát. Ők már valamivel nyugodtabbak, hiszen nem először állnak a vizsgáztató elé. Sokkal feltűnőbbben viselkednek a barangoló, kezük tördelő idősebb nők és férfiak. Időnként odalépnek a vizsgázókhoz, kérdezgetnek, majd ismét magukba szállnak. Az őszhajú, ötven körüli férfi meglepően tájékozott.

— A felvilágosodásról kell írnia a gyerekeknek, nem tudnak mondani valamit róla?... No, nem azért, csak hogy magamat megnyugtassam.

Megkapja a választ, elégedett sóhajjal távozik. Az újabb érdeklődő, egy anyuka, rögtönzött életrajzzal áll elő:

— Jaj, csak sikerülne! Szegénykém két napja már se emni, se aludni nem tud. Tetszik tudni, jó tanuló volt ő a gimnáziumban, de elszúrta az érettségijét, s nem vették fel. Most már harmadszor próbálkozik. Higgyék el, nekünk se könnyű, mi már tiszta idegek vagyunk.

A rikító öltönyben feszülő „úr” teljesen nyugodtnak látszik, pe-

dig a hangja remegéséről ítélve mégsem az.

— Rengeteget tanult a srácom, mindenképpen sikerülnie kell! Maguk szerint, hogyan lehetne még most segíteni neki?

Biztató feleletet nem kap, így ő is sétára indul. Jó páran kérdészködnek még, ki bátorulaniul, ki tudálékosan, ki magabiztosan. Egy valami azért közös valamennyiükben: talán jobban izgulnak, mint csemetéjük...

Pongyola-áradat

Az ideai felvételi bizottságok tagjait az írásbeli dolgozatokról faggatva elég borús képet kapunk, függetlenül intézményektől és karoktól. Megdöbbenően sok téves és helytelen, pongyola fogalmazású válaszokat olvastunk a földrajz tesztekben éppúgy, mint a történelem, vagy a magyar kérdőíveken. Íme egy csokorra való belőlük:

— A caravella vitorlás hajó amelynek kormánylapátja hátul van.

— A VII. századi Magyarországon a jobbágylakosság elnéptelenedett.

— A magyarországi ellenreformáció legnevesebb képviselője: Huszita János.

— Arforradalom az, amikor a társadalomban új árák bevezetése kezdődik.

— Jézus Társasága: olyan társaság, amelyik kommunisztikus követelésekkel lép fel.

— Gótikus műemlék: Pécs, Esztergom, Pest...

— Invesztúra = a király választja a pápát, avagy: papi nőtlenség.

A szokásos felvételi csemegék között emlegethetjük azt is, hogy volt, aki Achim Andrást parasztnak, Jászi Oszkárt neves magyar színművésznek titulálta. A földrajzi ismeretek is meglehetősen hiányosak, nem egy jelentkező akadt, aki Indonéziát és Malajziát meg sem találta a térképen, Pakisztánt pedig néhá-

nyan Afrikában, majd Dél-Amerikában keresték.

A tesztekben olvasott blödségeket tekintve a dologban az a legborzasztóbb: a válaszadók va-

„Fellebezés”

lamennyien rendelkeznek érettségivel...

Szóban sem különbek

Az írásbelik lesújtó eredményére nézve álljon itt még két nagyon jellemző adat: a tanárképző főiskolán magyar szakra jelentkező 389 közül 169 jeltöltött nullás dolgozatot, történelem szakon az arány: 269-ből 120.

Dr. Végh József főiskolai docens szomorúan számol be a szóbeli vizsgák tapasztalatairól is:

— Az egyik érdekes jelenség, hogy feltűnően sokan lépnek vissza a szóbeli előtti. A bátrabaknak se alapos a felkészültségük: a legutóbbi három felvételi

vizsganapon megjelent 22 jelölt közül mindössze négy felelt meg, a negyedik napon nyolc vizsgázóból csak három javasoltunk bekerülésre. Félt, hogy a 25 fős keretet sem tudjuk így kitölteni, pedig elég nagy a jelentkezők száma. Bizony, a szóbeli felvételen is szép számmal akadnak általános műveltségbeli hiányosságok, nemcsak a tesztek-nél. Szerintem idegileg-fizikailag sem készülnek fel rendszeresen a diákok...

A bajok forrása

A felvételiztető tanárokkal folytatott beszélgetéseink során szóba kerültek a sikertelenség okai is. A leggyakrabban hangoztatott vélemény az oktatók részéről, hogy a 18 évesek nem tudnak takarékoskodni az energiájukkal. (Kávé, cigaretta, nyugtató együtt épp az ellenkező hatást hozza meg.) De mégsem ez lehet a bajok gyökere, hisz nem esik össze minden második jelentkező. Nagy lenne a szintkülönbség a gimnáziumi tananyag és a felvételi követelmény között? Természetesen van eltérés a nehézségi fokokban. Am minden évben kiadnak tájékoztatót, amely tartalmazza a felvételi tételeket. Erre tehát lehet készülni. Fáradtak lennének a jelentkezők? Sok egyszerre az érettségi és a felvételi vizsgárukk? Valószínű, de itt megint csak az erőbeosztásra való nevelést említhetjük. Feltétlenül szólni kell a „szülői erőszakról” is. Sok helyen irtak már a „legyen a gyerekeknek diplomája”-kényszerről. Mégsem árt ismételtlen figyelmeztetni az apukákat, anyukákat: nem mindenki képes eleget tenni a szülői álmoknak, elképzeléseknek. Tehát csak akkor biztassák őket erre a kemény erőpróba: ha a szaktanár is javasolja. S sorolhatnánk még tovább az okokat, a bajok forrásait. Az elemzésük, értékelésük azonban már nem a mi feladatunk...
G. R. — SZ. Z.

NYÁRI BESZÉLGETÉS A KLINIKAKERTBEN

— Most körülbelül ötven gimnazistával foglalkozunk. Régi szokás a SZOTE-n, hogy a gimnáziumokkal kapcsolatot tartunk, s az ide jelentkező munkás-paraszt származású gyermekeket patronáljuk. A FEB-tábor hallgatóit levelezés útján tájékoztatjuk a kéthetes képzési módszeréről, a fontosabb tudnivalókról. Idén 110 levelező partnerünk volt, s úgy néz ki, 100-an meg is jelennek — mondja Dohanics Éva harmadéves orvostanhallgató, az idei előkészítő tábor „bedolgozója”.

— Milyen oktatásban részesülnek az itt résztvevő gimnazisták?

— Az ideérkezett harmadikosok fizikából és biológiából kapnak alapos felkészítést az itt közreműködő tanársegédtektől. Négy-négy órában hallgatják az anyagot, majd tesztek formájában ellenőrizzük, mennyire tudták elsajátítani a hallottakat. Ez a nyolc órás oktatás eléggé megviseli őket, de szívesen csinálják, hisz az ő érdekük. Természetesen, a munka mellett a szórakozásra, játékra is van lehetőség. Városnézésre, vetélkedőre, diszco-ra invitáljuk őket. Nem árt, ha megismerkednek az egyetemisták életének „kellemesebb” oldalával is.

— Miért vállaltad ezt a patronáló munkát?

— Nem is tudom. Talán, mert szeretek segíteni. Igaz, néhány napom oda a nyárból, de azért nem bánom. Jó velük lenni. Látom, hogy izgulnak a tesztek-nél, látom, hogy oldódnak az esti beszélgetések alkalmával. Szeretem, hogy őszintén érdeklődök és igyekvők. Mindegyiknek szurkolok majd a felvételinél! Közben a klinika kertben sétálgatunk Évával. A fizika oktatás szünetel, a „tanítványok” felszegen beszélgetnek, nézelődnek. Kiss Tündét szólítom meg. Ő szegedi, a Radnóti gimnáziumból jött.

— Hárman vagyunk testvérek, én a legidősebb. Anyuémnek így nem sok idejük marad, hogy engem felkészítsenek. Meg aztán, nem is nagyon értenek hozzá. Ezért biztattak, hogy jelentkezze ide. A biológia már az általánosban is jobban vonzott, mint

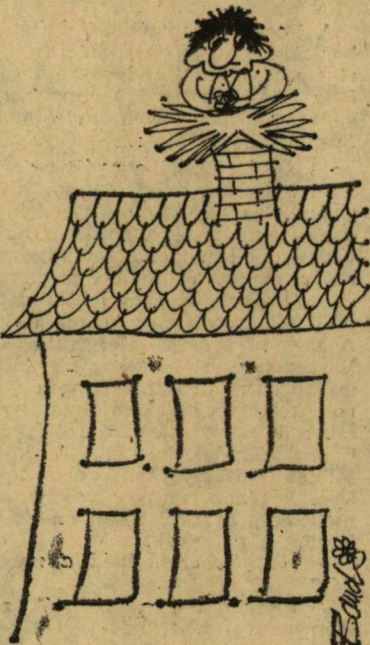
a többi tantárgy. A gimnáziumban érdeklődésem csak fokozódott. Tisztában vagyok a felvételi nehézségével, de megpróbálom. Igaz, biológia magozatra járok, s az itteni órákon sokminden ismerős, de legalább felmérhetem mennyit tudok, mire vagyok képes.

Halkan, kicsit izgatottan mondja mindezt, szokatlan számúra egy ilyen beszélgetés. Volt tanárát dr. Révész Bélát, és a jelenlegi Ésik Zoltánt említi, mert nekik köszönheti érdeklődését az orvostudomány iránt.

— Hogy érzed itt magad?
— Néha nagyon fárasztónak találok. Mire hazaérek kimerültebb vagyok, mint az iskolai tanítás után. Ilyenkor zenét hallgatok, vagy ha maradt még energiám, olvasok. De azért igazán örülök, hogy itt lehetek! Sok ismerőst szerzek és okosodok. Remélem, sikerül majd igazi egyetemistává lennem!

Vége a szünetnek. Tünde a társaihoz szalad, meséli mi történt. Éva a terembe hívja őket, mint egy igazi tanárnéni.

— gr —

„Gólyafészek”

Gimnazisták — előgyetemen

A vizsgaidőszak is lassan a végéhez közeledik, az Auditorium Maximumból mégis a portáig hallatszák a zsvaj. Az éppenhogyan tanárnót azonban már tisztelettel csend fogadja, amikor az asztalhoz telepszik — miként az a gimnáziumi hagyományok szerint illik. A helyzet komolyságát csak fokozza a most következő nyelvtanóra: a feszülten figyelő arcokról jól leolvasható, hogy bizony bőven van még pótolnivaló a szóalkotásról eddig szerzett ismeretekben.

Az előadást követően csoportokra oszlanak a Bölcsészettudományi Kar felvételi előkészítő táborának lakói, s akárcsak az igazi egyetemisták, máris a szemináriumj teremben gyülekeznek. A gyakorlatvezető tanár néni, Szélpál Mária, a néhány perce halottakról kérdezzéti tanítványait.

— Lényegre törő, gyors és pontos válaszokat kérek! Meglátjátok majd: a felvételin és a vizsgákon is ez a követelmény! — adja a legfontosabb útmutatást.

A felelős ugyan nem a legördülékenyebb, ám mindenki igyekszik megtartani a jó tanácsot. Mire teljesen belejönnének, ez a tanóra is véget ér, a diákok kicsit fáradtan indulnak a vacsorához.

— Nem is csoda, hiszen elég feszített a program, nem könnyű hozzászokni. Ebresztő reggel hatkor, délelőtt és délután is négy-négy óra a padok között. Előadások, szemináriumok, dolgozatírás, értékelés váltogatják egymást. Mindezt kulturális rendezvények és az egyelőre „kéthetes” tanárokkal vívott izgalmas sportcsaták egészítik ki.

Ezt már Dér Teréziától, a tábor vezetőjétől tudom meg a „főhadiszálláson”, a Bebrits Lajos Vasútforgalmi Szakközépiskola kollégiumában, ahol a gondnok igyekszik legjobban a gyerekek kedvében járni. Még a diszco-t is ő tartja. Egyébként

a négy gonosz

„ügye” okozza otlétemkor a legtöbb fejtörést a táborvezetőségnek. Bűnük: a megengedettnél hosszabbra nyújtották előző esti kimenőjüket.

— Tábori életre rendezkedtünk be, tehát rendnek, fegyelemnek kell lennie! Valószínűleg kimenőmegvonásban részesítjük a bűnösöket — mondja Kovács Katalin, másodéves bölcsészhallgató. Néhányan viszont súlyosabb büntetés mellett kardoskodnak. Mielőtt a vita elharapózna, gyorsan új témára térünk. Hamarjában kiderül, hogy a júniusi kéthetes FEB-tábor alapos felmérés, munka előzte meg. A gimnazistákkal egész évben folytatott levelezés alapján — különböző feladatlapok kitöltése után — hívták meg a legjobbakat az idei előkészítőre. Unszólásomra végül azt is bevallják, hogy ebben a tanévben először adták ki nyomtatásban a legalapvetőbb kérdéseket tartalmazó tesztek a Gyakorló levelek című füzetcskében, amelyek nagymértékben megkönnyítik a válogatást, s ezzel együtt az előkészítő munkálatait. Ez a szegedi kezdeményezés országsszerte elismerést váltott ki, Nógrád megyéből például már ide is látogattak az új módszer iránt érdeklődők. Terézia még tovább fűzi a gondolatort:

— A táborban folyó, mondhatni szakmai munka, mint már említettem, előadásokból, gyakorlatokból áll. Elsődleges célunk, hogy a gyerekek megtanulják jól rendszerezni a tananyagot. Ez bizony nem erős oldaluk a középiskolásoknak. A fiúk-lányok számos olyan feladatlapot töltenek itt ki, amelyek régebbi felvételi vizsgatesztek kérdéseit tartalmazzák, vagy azokhoz hasonlóak. A tábor befejeztével mindenkiről készítenek egy általános jellemzést-értékelést. A valóban rátermetteket utravalóul meg ellátjuk néhány jó tanáccsal, persze, az is megtörténik, hogy valakinek más pályát, vagy területet javasolunk.

Önbizalom-növelő

Nem lenne teljes a Bölcsészkar felvételi előkészítő munkájáról alkotott képünk, ha magukat az érdekelteket nem szólaltatnánk meg. Pillanatok alatt benépesül az iroda, s mint kiderül, az asztalok körül ülők valamennyien az ifjú csoportvezető tanár bácsik és tanár néni kedvencei.

Igazán nem nehéz szóra bírni őket. Arra a kérdésre, hogy mennyiben jelent pluszt, segítséget számukra az előkészítő, a Nagykanizsáról érkezett Hohl Zsuzsa foglalja össze a legkerekébb véleményét:

— Nagyon sokat jelentenek számomra az itt töltött napok. A gimnáziumban még sok a sötét folt előttünk. Ez a két hét első sorban abban nagy segítség, hogy tisztábban lássunk nemcsak a tananyagban, hanem sok más kérdésben, problémában is. Emellett beszélgetünk egyetemistákkal, megismerjük az életüket, az egész intézményt. Mindez jókora önbizalmat is ad a továbbiakhoz, nem idegen turistaként jövünk majd a felvételeire.

Szinte mindenki hozzátesz még valamit. A szegedi Kinyik Apollónia szerint sok támpontot kapnak a négyéves anyag áttekintéséhez. Akí rendszeren végigdolgozta a tizennégy napot, biztos kézzel nyúl a könyvekhez, tudja, mit, hol keressen. Nem kevésbé jelentős, hogy nagyböb önállóságra is szert tesznek. Összinte véleményét kérek a diákoktatókról — rosszat egyikük sem tudna mondani rájuk. A kaposvári Domokos Ilona pedig mintha készült volna, olyan ügyesen felel:

— Nagyon rendesek az egyetemisták. Látszik, hogy komolyan veszik a velünk való foglalkozást, külön felkészültek rá. Így nekünk is könnyebb elvégezni a fásasztó tanév utáni előgyetemet.

S hogy mi jelenti a sikert a diákoktatók számára? Szélpál Mária is kész a válasszal:

— Természetesen az, hogyan szerepelnek a gyerekeink a felvételi vizsgákon. A két évvel ezelőtiek közül például heten jelentkezték ide történelem szakra, s mind a hetüknek sikerült bejutni. Remélem, a következő évben sem lesz rosszabb az arány!

Szalay Zoltán